

EUROPA PO DE GAULLE

NORS PRANCŪZIJOS PREZIDENTAS RENGIA SI LAIMĖTI SAVO POSTĄ DAR SEPTYNIEMS METAMS, JO ANKSTYVESNIS AR VĖLESNIS PASITRAUKIMAS IŠ POLITINĖS SCENOS NEATNĖS JOKIŲ STAIGMENŲ NEI JO PATIES KRAŠTE NEI EUROPOJE, KUR APLAMAI IMANT VYRAUJA PASITENKINIMAS DABARTINE SITUACIJA, KAS RYŠKĖJA IR IŠ SOCIALISTŲ PARTIJŲ EVOLIUCIJOS.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Pats kancleris Erhardas pasikutinę minutę patvarkė, kad per iškilmingas vaišes Prancūzijos prezidento de Gaulle gerbei numatytas pagrindinis patiekalas nebūtų pavadintas "Filet a la Wellington", bet paprastai "Filet de Boeuf". Mat, britas kunigaikštis Wellingtonas buvo vienintelis generolas, kuriam pasisekė sumušti Napoleoną Bonaparte, Lemtingam mūšyje prie Waterloo, Belgijoje 1815 m., Wellingtono armijos visą dieną atlaikė Napoleono kariuomenės puolimus iki pavakarį britai į pagalbą atėjo Prūsijos kariuomenė,

gen. Gebhard Bluecherio vadovaujama. Tada Napoleonas pralaimėjo. Nors nuo to laiko praėjo 150 m., gal ir nebūtų taktiškai jautrų Prancūzijos orumui de Gaulle vaišinti Prancūzijos nugalėtojo garbei pavadintu "Filet". Užteko, kad de Gaulle svečiuodamasis pas Erhardą turėjo sėdėti prieš Imperatoriaus Karolio VI paveikslą, kuris 1714 m. Rastatto taikos konferencijoje privertė prancūzus atiduoti dalį savo kolonijų Amerikoje britams!

Tam Karoliui iš paveikslas tebėbint, kancleris Erhardas, ką tik grįžęs iš Washingtono, savo sve-

čiui pareiškė:

* Amerikos kariuomenė Europoje pasiliks tol, kol ji bus ten reikalinga ir pageidaujama;

* Bonna ir toliau yra pasiryžusi dalyvauti Nato ir įjungti savo kariuomenę į tos sąjungos pajėgas. (De Gaulle yra daugiau palaidos santarvės šalininkas).

* Bonna nepritaria de Gaulle pasiūlymui "sueuropėjinti" Vokietijos sujungimo problemą, jei tai reiškia JAV išskyrimą iš tos problemos sprendimo.

Pirmą kartą (de Gaulle Vokietijoje viešėjo aštuntą sykį) šeiminkai pasirodė tokie nesukalbami ir drąsūs aukštojo prancūzo akivaizdoje.

Tokią laikyseną pranašaudamas, Londono "The Economist" rašė: "Germany Finds its Feet" -- Vokietija stipriai stoja ant kojų. Mat iki šiol vokiečiai stengėsi kiek galėdami pataikauti de Gaulle. Iš išsibėgėjimo nuo Adenauerio laikų. Senasis kancleris norėjo gerų santykių su Prancūzija, nors dėl to vokiečiai ir turėtų mažiau naudoti negu prancūzai, nes tie santykiai buvo raktas į Vakarų Europos tikslą ir vėliau gal politinę vienybę. De Gaulle veto sukludžius D. Britanijos priėmimą į Europos Bendrąją Rinką, pasidarė visai aišku, kad de Gaulle nori dominuoti tą rinką sudarančiom valstybėm. Bet, nepaisant, to, Vokietijos krikščionių demokratų partijoje buvo visa "gaulistų" frakcija, kuri klaidingai tikėjo, jog kas ne kas, bet de Gaulle niekada nesusidės su sovietais vokiečių sąskaiton, tą greičiau gali padaryti amerikiečiai. Galą tai iliuzijai padarė š. m. vasario 4 d. de Gaulle kalba per televiziją, kurioje jis prileido, kad Prancūzija ir Rusija gali sutvarkyti Europos reikalus per vokiečių galvas ir ko gero jų sąskaiton. V. Vokietijos užsienio reikalų ministeris Schroederis, JAV šalininkas, iki to laiko turėjo skaitytis su gana stipria opozicija savo paties krikšč. dem. partijoje. Dabar jo prestižas yra pakilęs...

Adenaueris Vokietiją valdė kieta ranka. Faktiniai buvo diktatoriai, nors ir puoselėjo demokratines institucijas, šlandienos institucijos veikia pačios, įdalyviai jaučiasi laisvi daryti savo sprendimus, ir Vokietijos politika nėra surišta su asmenimis. Kas nebūtų kancleris -- politika būtų maždaug tokia pat. Net jei rugsėjo mėn. rinkimus ir laimėtų socialdemokratai, kuo reikėtų suabejoti, nelauktina jokių didesnių permainų užsienio ir net vidinėje politikoje, nes nuo 1959 Vokietijos socialdemokratai atsiskakė nuo socialistams taip bran-

gaus siekio -- pramonės suvalstybinimo. Anot Economist, Vokietijos socialdemokratai išėjo iš "raudonojo ghetto", tai yra, atsisakė klasinės išskabos, kuri automatiškai apribojo jų rinkėjų skaičių -- už juos balsuotų tik proletariatas, kuris sudaro tik vieną trečdalį rinkėjų. Toks reiškinys rodo, kad Vakarų Vokietijoje yra nusistovėjusi socialinė ir ūkinė santvarka ir ji susilaukė visuotinio tautos pritirimo.

Kaž kas panašaus vyksta ir Prancūzijoje, nors čia gruodžio mėn. prezidento rinkimus turėtų laimėti de Gaulle, pasilikdamas valdyti kraštą dar septynis metus t.y. iki savo 82 metų amžiaus! Tokia perspektyva nėra labai maloni, tačiau grįžti prie seninio režimo su nuolat besikeičiančiom vyriausybėm mažai kas nori. De Gaulle per rinkimus turės tris oficialius priešius: dar nežinomą komunistą, kraštutinių dešiniųjų kandidatą advokatą Tixier-Vignancour ir socialistą Marselle burmistą milijonierių Gaston Defferre. Paskutinis jų yra įdomiausias ir turi galimybių surinkti daugiau balsų už kitus.

Reikia atsiminti, kad vis smunkanti Prancūzijos socialistų partija iki šiol vis laikėsi proletariato partijos etiketės. Ji turi stiprų partijos "aparata", vadovaujama Guy Mollet, Defferre suprato, kad kaip socialistų partijos kandidatas jis neturi jokių galimybių surinkti kiek įspūdingesnį balsų skaičių. Net ir tuo atveju, jei jam pasisektų gauti komunistų paramą. Šiokiama tokiu pasisekimui jis turi gauti ne tik visus socialistus, bet ir liberalų bei katalikų MRP partijos šalininkų balsus. Bet apie tokią koaliciją nieko nenorėjo girdėti jo paties partijos "aparatas". Kilo nemaža savitarpinė kova, kurią vis dėlto laimėjo Defferre. Dar nežinia, ar pasiseks jam susitarti su kitom par-

Minint Pabaltijo okupacijos 25 metų sukaktį prie Dariaus ir Girėno paminklo Chicagoje buvo suruošta milžiniška manifestacija. Nuotraukoje latvių, lietuvių ir estų vainikai prie paminklo. Apačioje minia žmonių klausosi kalbų.

ISPŪDINGA MANIFESTACIJA

LB Chicago apygarda ir Chicago Lietuvos Taryba, šv. Antano savaitę, surengė lietuvių tautos nelaimių ir jos laisvės kovų liūdny iškilnių prasmę. Muz. P. 25 liūdny metų sukakties minėjimą. Nepriklausomoje Lietuvoje iškilmingai šventos Prezidento Smetonos vardinės šiais metais Chicagoje praėjo liūdny, giesmės, susikauptimo ir ryžto ženklai. Jau birželio 12 d. 6 val. vakaro didžiulė šv. P. Marijos, Marquette Parko, bažnyčia negalėjo sutalpinti žmonių. Mišias už žuvusius partizanus ir Sibiro kankinius laikė vysk. V. Brizgys. Lietuvių, latvių ir estų organizacijų vėliavos, išsiriškusios aukštai virš centrinio altoriaus, dalyvavo pamaldose. Nepriklausomos Lietuvos laikų Kauno katedros iškilmingasis pamokslininkas kan. V. Zakarauskas dabar priminė 1940 metų neužmirštamąsias aukas ir pabrėžė "Mūsų o ne svetimausių pareiga kelti viešumon lietuvių kalinių kančias. Mes lenkiame galvas prieš tuos didvyrius. Pasaulis turi išgirsti lietuvių balsą. Mes negalime tylėti, kaip netylėjo Lietuvos partizanai".

Po pamaldų daugtūkstantinė minia, sekama organizacijų vėliavos susirinko prie Dariaus ir Girėno paminklo. Chicago Lietuvos Tarybos pirm. inž. J. Jurkūnas keliais sakiniais pažymėjo liūdny iškilnių prasmę. Muz. P. Armėno diriguojamas jungtinis choras sugiedojo Amerikos himną. Ramunė Jurkūnaitė perskaitė Illinois gubernatoriaus Kernerio ir Chicago burmistro Daley atsišaukimus. Giedant "Marija, Marija" prie Dariaus ir Girėno paminklo padėti trijų Pabaltijo valstybių vainikai. Kalbėjo estų atstovas U. Juerima ir latvių L. Neimānis. Lietuvos gen. kons. dr. P. Daužvardžio pristatytas Lietuvos atstovas Washingtono J. Kajecikas be kita ko pareiškė: "... susirinkome čia prisiminti mūsų žuvusius kalėjimuose, Sibiro tremtyje ir partizanų kautynėse už tautos laisvę. Susirinkome prisiminti persikurtų šeimų, senelių

(Nukelta į 3 psl.)

Mirė rašytojas Stasys Laucius

Birželio 15 d. Chicagoje mirė rašytojas, dramaturgas ir poetas Stasys Laucius, kaip žurnalistas plačiai reiškęs lietuvių satyromis, kurias pasirašydavo Stellos slapyvardžiu.

Stasys Laucius gimė 1898 m. Kelmėje, Raseinių apskr. Pirmo pasaulinio karo metu mokėsi Petrapily. Grįžęs Lietuvon, kaip savanoris dalyvavo nepriklausomybės kovose. Išėjęs iš kariuomenės atsargon, mokytojo įvairiose pradžios mokyklose ir bendradarbiavo spaudoj. Nuo visuomeninio ir žurnalistinio darbo nenutolo ir pasitraukęs iš Lietuvos į laisvuosius Vakarų, išleido knygų, parašė nemažą dramų veikalų, kurių keletas premijuoti.

Gintarė Šileikaitė, meninės programos pranešėja Lietuvių Dienoje pasaulinėje mugėje New Yorke birželio 13 d.

V. Maželio nuotrauka

Pasaulinėje Mugėje New Yorke birželio 13 d. prie lietuviškojo kryžiaus buvo padėtas vainikas prisiminimui žuvusiųjų dėl Tautos laisvės.

V. Maželio nuotrauka

Paskutinės II Pas. karo dienos... [2]

"Aš tiltą pasilaikysiu..."

Nežiurint dviejų kontraofenzvų Ardenuose ir Alzase, vokiečiams nesisekė. Anglų - amerikiečių kariuomenė jau veržėsi į Vokietiją, nors sąjungininkų štabe dar buvo ginčijamasi dėl bendros strategijos, Maršalas Montgomery, kuris pasirodė labai atsargus Afrikoje, Italijoje ir net Normandijoje, dabar norėjo veržtis pirmyn pilna jėga. Jis reikalavo didžiausias jėgas pavesti jo vadovybei, kad jis galėtų smogti Vokietijai. Jis norėjo puolimą daryti per Olandiją, pasiekti Elbę prie Hamburgo ir pulti Berlyną. Bet po nepasisekimo prie Arnheim, amerikiečiai nenorėjo skaičiuoti su jo strategija.

Prie to dar prisidėjo Jaltos konferencija, kurioje Rooseveltas akiai pradėjo pasitikėti Stalinu ir niekas neturėjo sukludyti toso meilės Sovietų diktatoriui. Reikalaujamas Montgomery žaibo žygis į Berlyną, kurį rėmė Churchillis, nepatiko Rooseveltui. Jis bijojo nepasitenkinimo, kuris kiltų Sovietijoje, jei Berlyne bus iškelta amerikoniška ir angliška vėliava, pirm negu sovietai pasieks Brandenburgo vartus.

Vakary fronto Anglija buvo išstačiusi 15 divizijų, o Amerika 72, tad vyriausioji vadovybė priklausė amerikiečiams ir jų strategija buvo tokia, kad Vokietiją reikla palaipsniui užimti iš pietų. Šiaurėje buvo tik 1-ji kanadiečių ir 2-ji britų armijos, kai trys stiprios amerikiečių armijos buvo centre, o 7-toji amerikiečių ir

1-ji prancūzų armijos operavo pietuose.

Gen. Bradley savo atsiminimuose pripažįsta, kad amerikiečiai labai lengvai galėjo paimiti Berlyną, bet... Jaltos jau buvo Vokietija pasidalinta okupacijos zonomis ir Berlynas buvo vidury sovietams priklausančios zonos, tad nebuvo jokio tikslo į jį veržtis, kad vėliau sovietams atėjus, visą tą teritoriją jiems vėl atiduoti. Jau ir taip amerikiečių kariuomenė buvo įsiveržusi į sovietams skirtą zoną.

Vieną dieną generolui Bradley telefonavo Eisenhoweris ir paklausė, ar jis galėtų paimiti Berlyną. Bradley atsakius teigiamai, Eisenhoweris pasiteiravo, ar tam jis turįs planą.

-- Aišku, aš turiu planą, -- atsakė gen. Bradley.

-- Gerai, ar jūs taip pat apskaičiavote nuostolius, kurių bus vykdomas šis planas?

-- Pagal mano ir štabo apskaičiavimus, žinant vokiečių pasipriešinimą, mūsų nuostoliai siektų keletą šimtų tūkstančių žmonių.

Tie skaičiai nusprendė viską. Amerikiečiai negalėjo prarasti kelių šimtų tūkstančių žmonių dėl malonumo iškelti Berlyne vėliavą, nes pagal susitarimą su sovietais vistik būtų reikėję atitraukti, arba reikėtų priversti Washingtoną paneigti sutartį su Stalinu.

Tad buvo pasitenkinta lėtu žygiavimu, leidžiant sovietams iš

rytų užimti jiems skirtas zonas.

Jei vienur miesteliai pasidavinėjo iškeldami baltas vėliavas, kitur, pildydami Hitlerio įsakymą, vokiečiai laikėsi iki paskutinio žmogaus.

Kovo 5 d. pirmoji amerikiečių armija pasiekė Reiną prie Koelno. Tiltai per upę buvo susprogdinti. Pagaliau ir nebuvo reikalo tuoj keltis per upę. Įsakymas buvo tik "išvalyti" kairįjį krantą, likviduojant visus vokiečių rezistencijos lizdus.

Kovo 7 rytą leitenantas Karl Timmermann, iš Nebraska, su savo tankais prasilaikė prie Eifelio į Reiną. Koks jo buvo nuostebimas, kai prie mažo Remagen miesto rado nesudaužytą per Reiną tiltą. Per jį veržėsi minia civilių ir kariškių. Jis matė net vedant karves į dešiniąją pusę...

Gen. William H. Hodge, vadovavęs 9-tai šarvuočių divizijai, sekęs Timmermanno dalinį ir pamatęs sveiką tiltą užsidedė noru į jį paimiti.

Pabėgėliais prisipildžiusiame Remagene pasirodė Timmermanno tankai ir šarvuoti automobiliai. Keli vokiečių kareiviai pasidavė be šovio. Amerikiečiai net paėmė nelaisvėn geležinkelio stoties viršininką su raudona kepure, manydami, kad tai vokiečių armijos generolas. Tankai pasileido tilto kryptimi. Vokiečiai bandė susprogdinti. Pasigirdo sprogimas, tiltas pasikėlė ir vėl atsirėmė ant tvirtų cementinių stulpų. Stebuklas. Jis laikėsi. Pirmas amerikiečių, kuris persikėlė per Reiną buvo seržantas Alex Drebbik, iš Holland miesto, Ohio. Timmermannas su savo tanku sekė ir amerikiečiai pionieriai tuojau nukirpo visus laidus, paruošus tilto susprogdinimui, išimdami sprogstamąją medžiagą. Kitoj pusėj vokiečiai greit pasidavė ir amerikiečiai įsitaisė dešiniajame krante.

Naujiena, kaip žaibas skriejo iš štabo į štabą. Gen. Hodges, 1-mos armijos vadas telefonavo generolui Bradley, armijų grupės viršininkui:

-- Brad, we've gotten a bridge. Mes paėmėme tiltą!

-- Tiltą? Ar jūs norite pasakyti -- tiltą per Reiną? Sveiką tiltą?

-- Yes. Remageno tiltą. Mes jį paėmėme pirm negu vokiečiai spėjo susprogdinti.

Eisenhowerio štabo viršininkas generolas Harold M. Bull, kuris tuo metu buvo Bradley štabe, užprotestavo. 9-toji šarvuočių divizija neturi teisės persikelti per Reiną. Ko ji ten kišasi? Nes tai ne pagal operacijos planą, kuris išdirbtas Eisenhowerio štabe, Bradley pertraukė jį:

-- Ką jūs norite, kad mes darytumėme? Kad mes atgal persikeltumėme ir patys tiltą susprogdintumėme?

Bull bandė ginti savo planą ir beveik to reikalavo.

Gen. Bradley įsitaro:

-- Po velnių tegu eina jūsų planas! A bridge is a bridge. Ir aš jį turiu. Aš jį pasilaikysiu.

Bet visvien reikėjo, kad Ike tam pritartų ir Bradley telefonavo į Reimsą. Ike paraudonavo:

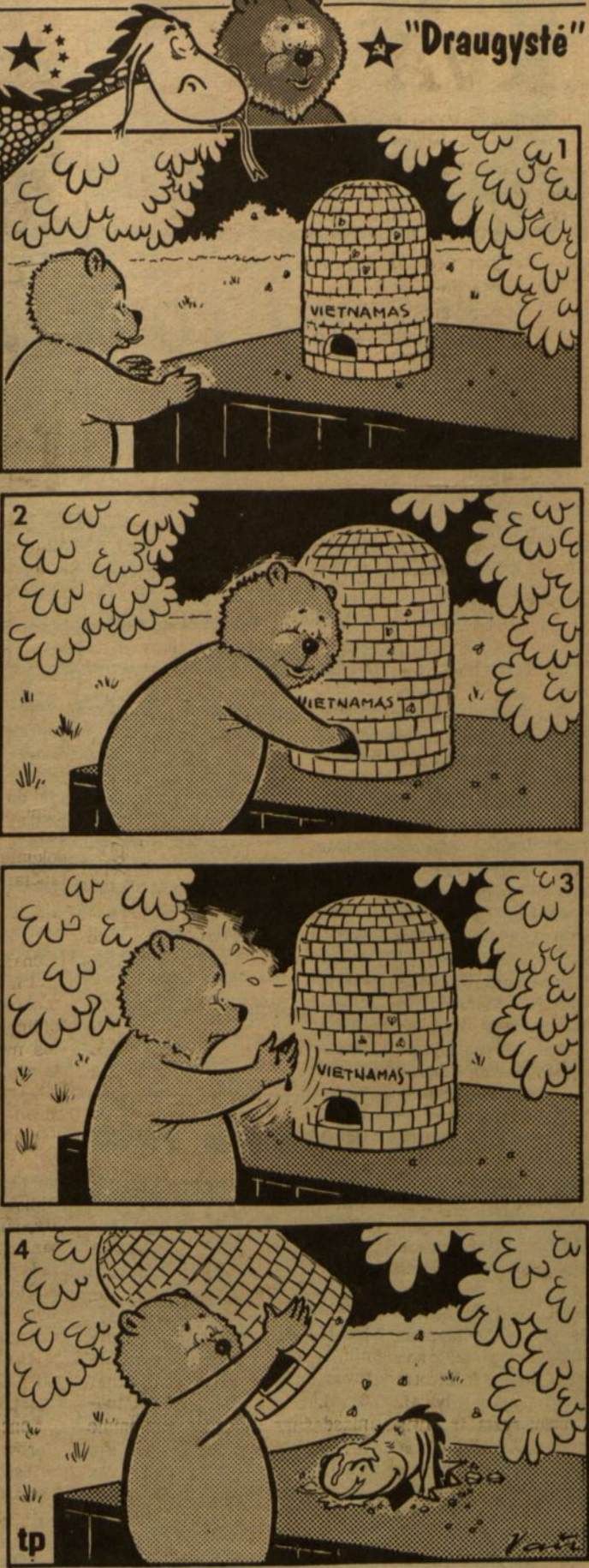
-- Jūs užėmėte tiltą per Reiną? Kiek kariuomenės turite savo dispozicijoje persikelti per Reiną?

-- Mažiausiai keturias divizijas, bet aš norėčiau būti tikras, kad negriauu jūsų planų...

-- Brad, forget the plan, keltite per Reiną viską ką turite po ranka...

Kitoj pusėj Reino, žinia apie Remageno tilto paėmimą irgi skrido iš štabo į štabą ir pasiekė Hitlerio bunkerį. Nelaimel, raportų stenogramos iš 7 ir 8 kovo yra sunaikintos ir nežinoma, kokia buvo Hitlerio reakcija. Bet iš vėlesnių liudinių pasakojimo sužinome jo didelį pyktį. Remageno karininkams, kurie buvo skaitomi išdavikais, tuoj buvo sušauktas karas teismas ir iš rytų fronto buvo iškviestas gen. Rudolf Huebner tam teismui pirmininkauti. Teismas susirinko vieno tikrininko sodijoje netoli tilto, per kurį jau nesustabdomai kėlėsi amerikiečių kariuomenė. Penki vokiečių karininkai buvo nuteisti sužaudymui. Tik vienas jų, kapitonas Blatge išvengė mirties ir dar yra gyvas. Jis pabėgo ir pasidavė amerikiečiams. Taip pat buvo nuteistas 5 metams kalėti gen. Bothmer, vadovavęs Remageno sektoriui, bet jis kitą dieną nusižudė.

Dabar į dešinįjį Reino krantą, kaip vėnas veržėsi amerikiečiai, 325,000 vokiečiai buvo paimiti nelaisvėn, o jų vadas maršalas Model nusižudė. Balandžio 19 anglai pasiekė Elbę, o centre amerikiečiai užėmė Frankfurtą. Pietuose prancūzai užėmė Juodąją mišką, Stuttgartą ir veržėsi Austrijos kryptimi. Bet Eisenhoweris neskubėjo ir galvojo, kad jam dar bus reikalinga vasara mūšiai, kai tuo tarpu pavasaris nešė pergalę.

ATVAŽIAVĘ Į CHICAGĄ
aplankykite
"69" MENO GALERIJĄ
VIRŠ 200 LIET. DAIL.
PASKUT. DARBŲ
KAILIŲ PREKYBĄ
IVAIRŪS KAILIAI
"SPARTA" atstovybė
RADIJO, RAŠOMOS IR
SKAIČIAVIMO MAŠINOS
MUZIKOS NAMUS
PIANAI IR VARGONAI
Valandos: 12-8 v. v. Tel 778-0505
Sav. STASYS ORENTAS
2612 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60629

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nerėikia važinėti, juos galite atsivesti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Dabartinis dividendas 4½% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.
JOHN J. KAZANAUSKAS, President

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332
Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

CIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. 3 Str. French Cognac	5th 4.59	5. Zubrovka 100 proof	5th 4.75
2. Grain Alcohol 190 proof U.S.P.	5th 4.89	6. Napoleon Imp. French Vermouth	5th 1.19
3. Armagnac Imp. French Brandy	5th 4.39	7. Bordeaux French Wine	5th 0.98
4. Riccadonna Vermouth 30 oz.	Bott. 1.29		

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

BRAZILIJOS LIETUVIAI

* TREČIOJO P. AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESO nutarimu, Kongreso Komitetas savo posėdyje, įvykusiame š.m. balandžio mėn. 22 d., pirmininkaujant prel. Pijui Ragažinskui ir sekretoriaujant Halinai Mošinskienei, išrinko Pietų Amerikos Lietuvių Tarybą sekančiame sąsate: Pirmininkas -- prel. Pijus Ragažinskas; Vicepirmininkas -- Petras Šimonis; Išdinkas -- Jonas Jodelis; I sekretorius -- Halina Mošinskienė; II sekretorius -- Vladas Steponaitis.

Be to teis du jaunimo atstovai, į Tarybą pakviesti vicepirmininkais: Pirmojo P. Amerikos Lietuvių Kongreso Pirmininkas advokatas Zeferinas Juknevičius -- Argentina, ir Antrojo P.A. L. Kongreso Pirmininkas -- Vytautas

tas Dorelis -- Urugvajus. Jiems palikta teisė išsirinkti sekretorius ir jaunimo atstovus.

P.A. Lietuvių Tarybos kadenicija yra iki sekančio P. A. L. Kongreso, kuris numatoma surengti 1967 m. Buenos Aires.

Tarybos tikslas koordinuoti Pietų Amerikos lietuvių kultūrinį ir tautinį veikimą.

* BALANDŽIO 27 D. Guaianazes -- S. Paulo, mirė Feliksas Čemarka, 80 m. amžiaus, palikdamas našlę Apoloniją Draugelytę-Čemarkienę.

Atvykęs Brazilijon apie 1928 m. savo laiką buvo vienas iš tų, kurie stengėsi padėti anų laikų imigrantams susiburti ir duoti jiems kryptį įsikurdinant Brazilijos okiuose. Jis buvo pirmojo lietu-

vių kooperatyvo "Grūdo" iniciatorius.

1929 m. su dviem draugais padarė 4000 km. kelionę pėsčiomis po Brazilijos gilumą. V. Zelinioje turėjo savo gamybos patentuotą "Lietuviško Krupniko" pilstytuvę.

Pastaruoju laiku gyveno Guainazes, nuosavame ūkelyje, kurį galima iš tolo atpažinti, nes įvažiavimas buvo papuoštas Gedimino stulpais.

Tylose svetimos žemės kapinėlose ilsisi jo palaikai.

Halina Mošinskienė

Skaityk ir platink
DIRVĄ

MARIJA CECILJA BAGDŽIUTE, Trečiojo Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso metu laimėjusi "Kongreso Lietuvaitės" I-mą premiją -- nemokamą kelionę į Santiago - Čilę su dviejų savaitių pobūviu lietuvių šeimoje. Savo atostogas ji panaudos liepos mėn.

Cecilija yra Jono Bagdžiaus ir Birutės Mockaitės-Bagdžiuvienės duktė, gimusi S. Paulo mieste, Mokėsi Escolas Reunidas Dom Bosco ir dabar dirba Banco Nacional de Comercio de Sao Paulo. Dainuoja L. Katalikų Bendruomenės chore, kur jos tėvelis yra vienas iš aktyviausių bendradarbių, buvęs ilgametis choro valdybos pirmininkas, šiuo metu tautinių šokių grupės vedėjas.

Nuotraukoje matome "Kongreso Lietuvaitę" su savo tėveliais, po iškilmingo vainikavimo Kongreso metu.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 19156907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Los Angeles miesto burmistras Samuel Wm. Yorty, trečias iš kairės, priėmė pabaltiečių delegaciją, kuriai įteikė pasirašytą proklamaciją, skelbiant birželio 13 Pabaltijo valstybių Dieną Los Angeles mieste. Iš kairės latvė V. Vaits, estas B. Nurmsen, burmistras Yorty, estas E. Laur, lietuvė Ž. Brinkienė, estė L. Nurmsen, lietuvė A. Skirius ir lietuvė A. Mažeikienė. T. Miyatake nuotrauka

Išpūdinga manifestacija...

(Atkelta iš 1 psl.)

ir našlaičių ašarų upelius... Nepriklausomybės kaina brangi. Taurias aukas už tėvynę tinkamai pagerbti teįmanoma, pasekant jų pasiūlytoms pėdomis... Mūsų žuvusieji yra pūties sėkla atgimusių Lietuvos laisvės dienų...

Mes sugūžėjome šia tuo metu, kai tautos lūp os nebylės, kada lietuvis priverstas džiūgauti ir liaupsinti padėką bei pagyras už vergovę ir pančius. Tai pasityčiojimas iš tautos, kadaise gyvavusios "nuo marių lig marių"... Mes susirinkome pareikšti protestą okupantui dėl Lietuvos, ir bendrai, Pabaltijo valstybių okupacijos... Mes protestuojame prieš samokslą pateisinti intervenciją Pabaltijy. Mes protestuojame prieš sovietinį neokolonializmą ir piktnaudojimą skambiu, melagingu sąvokų pateisinti savo brobuoniškai politikai... Agresija - nusikaltimas tarptautinei teisei. Agresija Austrijoje nebuvo pateisinta. Ji šiandien laisva. Agresija nepateisinama nė Lietuvoj... Gyvenamu metu kova dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės įgauna vis gilesnės prasmės. Ji laisvojo pasaulio kovos dalis. Mes galime didžiulius esą aktyvūs tos kovos dalyviai. Tai didina mūsų ryšį ir viltis krašte ir svetur... Birželio mėnuo liūdesiu dvelkia. Bet ryžtas, o ne gedulas mūsų ginklas. Sovietų imperija neamžina. Mestikime ir linkime, kad ji neišvengtų carinės Rusijos likimo... Suglaudę savasias ir, bendrai, laisvojo pasaulio gretas, galime dra-

sia! tvirtinti, kad mūsų, bet ne agresorių, yra ateinantieji metai".

Po atstovo Kajecko kalbos, Chicago Liet. Tarybos valdybos narys Algis Žemaitis paskaitė rezoliuciją, kurios bus pasiūstos JAV Prezidentui, Senatui ir Atstovų Rūmams. Užbaigai tos dienos, jungtinis choras P. Armono diriguojamas dar sugiedojo "Apsaugok, Aukščiausias" ir visi Lietuvos tautos himną.

Sekmadienis, birželio 13 d. buvo išimtinai paskirtas Verdi "Requiem" ir Br. Markaičio SJ "Vilniaus Varpams". Milžiniška, 5000 vietų McCormick parodų salė, gražioje Michigan ežero pakrantėje, nepajėgė visų sutalpinti. Jau valandą prieš koncerto pradžią lietuviai ir jų svečiai visokiomis susisiekimo priemonėmis rinkosi ne tik iš Chicago ir jos priemiesčių, bet ir iš tolimesnių, net Kanados, vietų. 13 kitų kraštų diplomatiniai atstovai atvyko pasiklausyti lietuvių sukurto "Requiem" savo tautos didvyriams. Prie įėjimo pagrindinę salę lietuvės moterys įrengė kuklį, bet vaizdingą tautodailės išdirbinių parodėlę su audiniu, kuriame meniškai išausti Lietuvos himno žodžiai. Punktualiai 3 val. sceną užpildė virš aštuoniasdešimt Chicago simfoninio orkestro narių, ir per pusantro šimto jungtinio choro dainininkų. Vyrai dėvėjo juodas togas, moterys baltas. Salėi kiekaprimus, sceną išėjo solistai Stankaitytė, Stempužienė, Baras ir Vaznelis. Dar momentas ir scenoje pasirodė dirigentas Aleksandras Ku-

Birželio 12 d. prie City Hall rūmų vyko genocido paroda. Bolševikų žudynių vaizdus ir kitus dokumentus žiūrėjo keli tūkstančiai žmonių. Ten pat buvo pla-

čitnas, Suskamba Amerikos, po to Lietuvos himnai. Penkių tūkstančių minia susikaupti išklauso didingos Verdi "Requiem", skirtingos mūsų žuvusiems už tėvynės laisvę. Daug jai buvo ruošiasi, daug lėšų padėta, bet ji mūsų neapvykė. Solistai, choras, orkestras, geležinėje dirigento vadovybėje skambėjo darniai, galingai. Po pertraukos choras ir solistai Bičkienė, Giedraitienė ir Brazis, jau visi tautiniais drabužiais pasipuošę, dirigento A. Kučino vadovybėje išpildė kun. Br. Markaičio SJ "Vilniaus Varpus". Žodžiai poeto Kazio Bradyno. Po galingo Verdi "Requiem" Markaičio "Varpai" apeliavo jaugrynai į lietuvių širdį, į jo tėvynės ilgesį.

Koncertui pasibaigus sužavėti žiūrovai neskubėjo sklisti. Visi ieškojo žodžių išreikšti padėką koncerto organizatoriams, lietuvių operai, įdėjusiai tiek daug darbo ir laiko tokiam vertingam ir nepamirštamam koncertui mūsų žuvusiems pagerbti.

V.A. Račkauskas

PROTESTO DEMONSTRACIJA WORCESTERY
DĖL LIETUVOS PAVERGIMO

tinami atsišaukimai, paaiškinantieji demonstraciją esmę ir tikslą.

Parodą aplankė The Evening Gazette laikraščio atstovai ir padarė nuotraukų. To laikraščio popietinėje laidoje buvo įdėta viena nuotrauka: dvi lietuvaitės apsirėngusios tautiniais drabužiais, rankose belaikiančios žudynių fotografijas. Po nuotrauka paaiškinta apie birželio 13 dienos iškilmes.

Birželio 13 d. 2 val. p.p. nuo Lietuvos piliečių draugijos namų pajudėjo eiseną į miestą -- prie City Hall.

Daugelis organizacijų su savo vėliavomis. Eisenoje išskirstyti 26 plakatai su įvairiais šūkiais. Plakatai gražiai padaryti, užrašai vienodo stiliaus, gražiai paraišyti.

3 val. iškilmės prie City Hall. Tribūnoje vietas užėmęs U.S. Rep. Kongresmanui Harold D. Donohue, Worcesterio miesto atstovui patarėjui George A. Wells Massachusetts valstijos senato Mass. valstijos senatoriui Vytautui Pigagai ir Aušros Vartų parapijos klebonui prelatui Konstantinui Vasiliui, prabilo programos vedėjas advokatas Richardas J. Satapas (čia gimęs lietuvis).

Perskaitė rezoliucijas ir paskelbė Massachusetts gubernatoriaus John A. Volpės proklamaciją, kuria guber. paskelbė Pabaltijo savaitę -- 1965 m. birželio 13-19 d.d.

Kalbėjo kongresmanas Donohue, miesto patarėjas Wells ir senatorius Pigaga.

Kalbos buvo perduodamos per garsintuvus šia pat stovėjusio specialaus automobilio ir įreikduojamos į juostas bei transliuojamos per radiją. Laikė iškilmių tylos minute buvo pagerbtas birželio 12 d. palaidotas miesto reikalų vedėjas McGrath, kuris buvo pasižadėjęs kalbėti protesto iškilmėse.

Po iškilmių prie rotušės rūmų, minia nuskubėjo į St. Paul katedrą, kur 4 val prasidėjo tai dienai skirtos pamaldos. Pamaldose dalyvavo kongresmanas Donohue, katedros rektorius prelatas Thomas Daley, abiejų lietuvių parapijų kunigai bei svečiai tėvas A. Jurgelaitis, OP, kuris pasakė anglų kalba dienai skirtą pamokslą. Pamaldas laikė šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. J. Jutkevičius, asistuojant kun. J. Steponaičiui ir subd. Gorekui. Giedėjo Aušros Vartų, šv. Kazimiero parapijų ir Meno Mėgėjų ratelio chorai. Vargonavo Aušros Vartų parapijos vargonininkas Vincas Burdulis. Pamaldose dalyvavo per 1000 žmonių.

Birželio 14 d. rytinis laikraštis Worcester Telegram straštie "1,000 March in City for a Free Lithuania" plačiai aprašė sekmadienio iškilmes, cituodamas pasakytas kalbas ir įsidėjęs nuotrauką iš eisenos prie City Hall. Eisenoje žygiavo ne mažiau 1000 lietuvių -- jaunų, suaugusių ir amžiaus naštos palenktų senelių. O prie rotušės rūmų vien lietuvių buvo gerai du tūkstančiai. Be to, arčiau ar kiek atokiau keli šimtai svetimų -- publikos. Gatvėse, kuriomis eiseną pradėjo, nežūrint sekmadienio, kada paprastai gatvės esti ištuštėjusios, mažesni ar didesni žmonių būriai stebėjo eiseną.

Protesto iškilmes - demonstracijas organizavo Worcesterio lietuvių organizacijų taryba. Atskirus parengimo darbus atliko sudarytos komisijos. Apie protesto iškilmes buvo rašyta ne tik lietuvių spaudoje, bet ir vietos anglų kalba laikraščiuose ir per radiją. Be to, kas labai reikšminga, išsiuntinėjo Worcesterio diocenezijos parapijoms ir visų krikščionių parapijoms - bendruomenėms laiškus, kuriuose suglaustai paminėta Lietuvos tikinčiųjų persekiojimas prašant pasimelsti už kenčiančiuosius.

Organizatorių ir visų dalyvių dėka protesto demonstracijos pradėjo labai gražiai, tvarkingai. Iš svečių ir prašalaičių girdėjosi palankūs atsiliepimai. Worcesterio ir apylinkių lietuviai padarėme tai, ką privalėjome padaryti.

(al)

Atlanto rajono skautų sporto šventė

Šiais metais sukanke 10 m., kaip Worcesterio "Nevėžio" Tuntas rengia skautų sporto šventę. Ši rajoninė šventė įvyks Maironio Parke, Shrewsbury, Mass. birželio mėn. 26, 27 d. Vieta jau daugeliui gerai žinoma, prie ežero, gražiame parke, kur jaunimas bus ne tik takti sportuoti, bet ir pasimaudyti bei šlaip savaitgalį praleisti.

Šventės atidarymas įvyks 10 val. ryto, šeštadienį. Po atidarymo vyks rungtynės, kurios su pertraukomis tęsis iki 6 val. vak. Po vakarienės 8 val. vakare įvyks Joninių laužas suprograma ir dainomis. Dešimtmėčio proga Kalvatiens vad. sesių grupė iš Bostono atliks dalį programos. Po laužo šokiai.

Sekmadienį bus lengvoji atletika ir finalinės rungtynės. Sekmadienį varžybose dalyvaus ir vilkiukai, kuriems yra paruošta specialiai varžybų programa.

Į šią sporto šventę atvažiuos jaunučių, jaunių ir senorių komandos bei lengvatletai iš: Kennebunkporto, Maino, Bostono, Brocktono, Providence, Hartfordo, Waterburio, New Yorko, Elizabetho ir Worcesterio.

Šventėje žada dalyvauti ir sesių komandos iš kelių vietovių. Šventės metu bus rungtyniaujama krepšinyje, tinklinyje, stalo tenise, plaukime ir lengvoje atletikoje. Sporto šventės uždarymas ir taurių įteikimas įvyks sekmadienį 5 val. p.p.

Šventės metu Maironio parke vyks rajoniniai sesių laužavėdžių kursai. Ta pačia proga suvažiuos Skautų Tėvų Komitetų nariai pasitarti stovyklavietės pirkimo ir kitais svarbiais reikalais.

Visi jauni ir vyresni yra kviečiami atsilankyti į šią šventę, dalyvauti Joninių laužų ir kartu praleisti savaitgalį su sukaityšku jaunimu.

Worcesterio "Nevėžio" Tuntas

Atlanto rajono skautų stovykla

Šiais metais rajono skautų-čių paukštyčių ir vilkiukų stovykla įvyks nuo rugpjūčio 29 d. iki rugpjūčio 5 d. 4-H Camp stovyklavietėje Spencer, Mass. prie Worcesterio, ten pat kur prieš keletą metų buvo "Žalgirio" stovykla.

Vilkiukams ir paukštytėms yra

LAIŠKAI

AR MES TOKIE KVAILI?

Pasitaiko, kad kai kurie žurnalistai išsisemia, pritrūksta temų, tampa nekūribingais. Tačiau atsiranda ir tokių žurnalistų, kurie kai kada staigiai prapliumpa ir pradeda šviesti pasaulį įdomiais, neįdomiais ir net varginančiais straipsniais. O kai jau pradeda kibiceriuoti (B.K. Naujoko žodis), tai beskaitydamas net nebežinau, ar tik juoktis, ar jau ir verkti reikia.

B.K. Naujoko dažni užrašai, kuriuos jis pavadino "Diena iš dienos" yra marga temų grandinė, kuria galėtume pavadinti nuolatines kritikos ir nihilistinės dvasios grandine. B.K. Naujokui pasaulyje viskas negerai. Lietuviai ką nors padaro -- negerai! Lietuviai ko nors nepadaro -- negerai! Lietuviai studentai suvažiuoja į Washingtoną (remiantis Dirvos birželio 7 ir 9 d. numeriais) B.K. Naujokui vienoj eilutėj rašant atrodo labai gerai. Jau kitoj paaiškėja, kad negerai...

Mes dažnai džiaugiamės kad mūsų spauda turi gerų komentatorių. Nors kai kas jų labai ir negerbia, perdaug lietuviškais juos apkaltina, bet visgi juos skaito. B.K. Naujokas vienu plunksnos brūkštelėjimu juos kibiceriais pavadina! Atseit, niekam tikę "gallorkos" žmogėnai!

Kad žmogus turi savo nuomonę ir ją viešai reiškia, tai dar nėra joks nusikaltimas, o gryna Amerikos gyventojų teisė, bet jei tas Amerikos gyventojas pradeda rašyti labai savotiškai ir labai kitoiškai, tebūnie leista ir kitaip galvojančiam atverti savo burną.

Mane labiausiai nustebo tie du anksčiau minėti B.K. Naujoko užrašų lapai. Viename užrašų plote rašoma: ... Ryškiausias to žygio (Washington an V.Š.) šūkis ir paskirtis buvo pakibiceriuoti, tai yra, šiuo atveju pagirti prezidento pastarojo meto politinį - karinį lošimą Vietnamė".

O kodėl gi ne? Ar nusikaltome savo tautai pagirdami prezidentą? Ar tai gėda mums? 99% lietuvių sako, kad ne! B.K. Naujokas mėgina aiškinti, kad taip. Kitoje gi vietoje B.K. Naujokas aiškina, kad jaunimo žygio Washingtono mobilizacija buvo gera, o tačiau pasekmės buvo to nevertos, nes niekas mūsų neklausė, nežūdė ir pan. Kas iš to, aiškina toliau B.K. Naujokas, mes iš demonstracijų grįžtame beveik visada karteliu nešini. Spauda mūsų nemato... Kodėl mes lietuviai tai beveik vien darome?

Atsakymas B.K. Naujokui ir kiekvienam kitam netikėjimo dvasia apsikrėtusiam gali būti toks:

1. Mes darome tai, kas nekenkia mūsų vardui.
2. Mes nebijome prezidentui savo simpatijų pareikšti.
3. Mes tikime, kad ir mažiausia demonstracija yra mums naudinga.
4. Mes darome tai, ką mes pajėgiame ir sugebame.
5. Mes žinome, kad planuoti ir rengti keliones į Washingtoną yra daug sunkiau, negu atsisdus prie rašomojo stalo kibiceriuoti.
6. Mes taip pat žinome, kad tie kibiceriai, kurie pradeda kibiceriuoti patriotiniais savo tautiečių jausmais, patys save į "gallorką" sodina.

V.Š.

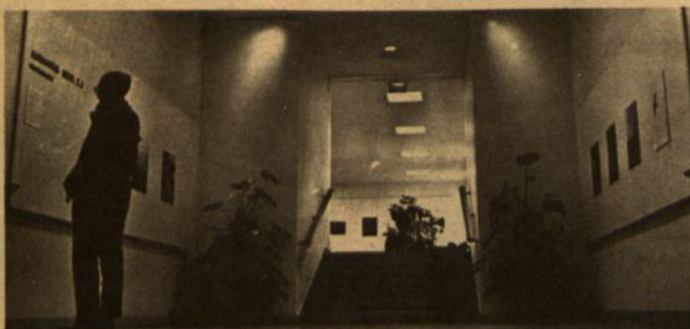
Omaha

Muz. A. Kučinas diriguoja Verdi "Requiem". Prieky stovi solistai, iš kairės: S. Baras, P. Stankaitytė, A. Stempužienė ir J. Vaznelis. Apačioje: Didžiulė McCormick salė buvo pripildyta publikos. V.A. Račkausko nuotraukos

pakankamai kabinų su lovomis ir čiužiniais, o visi kiti stovyklaus palapinėse. Kaip daugelis prisimena, stovyklavietė randasi prie gražaus ežero pušyne ir labai patogi stovyklavimui.

Platesnė informacija stovyklos reikalui bus išsiuntinėta vietnų vadovams ir tėvų komitetams greitu laiku. Toli nuo vietnų gyveną ir norintieji stovyklauti, kreipiasi tiesioginiai į stovyklos viršininką. Stovyklos viršininku pakviestas Petras Molis, 72 Topsfield Circle, Shrewsbury, Mass. Tel. 844-8092 ir sesių stovyklos viršininke -- Ramutė Lora 218 Franklin St. Elizabeth, N.J. Tel. EL 5-8265.

Valdas į Algimanto Kežio, SJ., foto darbų parodą, kuri įvyko birželio 18 d. Art Institute of Chicago patalpose.

A. Kežio SJ., foto darbų parodos su dideliu pasisekimu praėjo Detroite, Clevelande, Chicagoje, Philadelphijoje ir New Yorke.

KORP. NEO-LITHUANIA STOVYKLA IR SUVAŽIAVIMAS

Korp. Neo-Lithuania vasaros stovykla šiais metais įvyks nuo rugpjūčio 28 d. iki rugsėjo 6 d. Rex Terrace resort on Elk Lake, Alden, Michigan. Tai yra labai graži ir erdvi vieta — lodge ir trylika kabinų su visais patogumais, sporto aikštės, motorlaiviai ir t.t. Kaina stovyklautojams 7 dol., svečiams savaitgalyje — 8 dol. dienai plus 4% mokesčių.

Vyr. Valdybos pavedimu stovyklą organizuoja Detroito neolithuanai.

Ten pat rugsėjo 4-tą ir 5-tą dienomis yra šaukiamas Korp. Neo-Lithuania suvažiavimas.

Visi korporantai yra prašomi atitinkamai sutvarkyti savo vasaros darbus bei atostogas, kad kuo skaitlingiausiai galėtų dalyvauti stovykloje ir suvažiavime.

Korp. Neo-Lithuania Vyr. Valdyba

SPAUDOJE PASIDAIRIUS

Pamiršta knyga

Draugo gegužės 26 d. laidoje tilpo VI Rmį. pasilbėjimas su vienu iš veikliųjų gydytojų Dr. P. Kisieliu, Liet. Operos pastatymų mecenatų ir "vienu iš pagrindinių asmenų Lietuvių Fronto organizacijoje".

I Draugo bendradarbio klausimą -- "ar mūsų tautos rezistencija, vesta prieš nacius ir bolševikus, yra užtikrintai pristatyta laisvajam pasauliui", Dr. P. Kisielis atsakė:

"Paskutiniu metu pasirodė eilė vertingų veikalų angli ir vokiečių kalbomis. Tai prof. dr. V. Vardžio knyga "Lithuania under the Soviets", V. K. Tauro "Guerrilla Warfare on the Amber Coast", N.E. Sūdūvio "Vienų vieni". Manau, kad šie veikalai ir atliko dalį uždavinio -- pristatyti laisvajam pasauliui Lietuvos nelaimę. Tačiau manyčiau, kad šių veikalų dar nepakaktų šitam tikslui siekti. Jų reikia daug daugiau laisvajam pasauliui prieina-

mose kalbose. Kad pasirodė minėti veikalai, mes didžiuliam su autorais, bet kartu norim ir pastebėti, kad dėl mūsų veiksmų ir visuomenės nerangumo tie veikalai gerokai pavėlavo pasirodyti. Jie turėjo anksčiau pasiekti laisvo pasaulio žmones. Mes pavėlavom 20 metų. Per tiek laiko mūsų pareiga buvo pilnai išsakyti tautos nelaimę ir kovas. Šioje vietoje tektų gerą žodį tarti "I Laisvę Fondui Lietuviškai kultūrai ugdyti", kuris bene bus vienintelis, patpinęs vertingų dokumentinių veikalų."

Sėka klausimas:

-- Žvelgiant į savąją lietuvišką bendruomenę, ar mes pakankamai išleidom dokumentinių leidinių, liečiančių mūsų tautos rezistenciją, ar rašytojai, dailininkai, muzikai ir kiti menininkai pajėgė jos didingumą ir kartu tragiškumą įamžinti meno kūrinuose lugesniam išlikimui?

I ką dr. P. Kisielis atsako: "Nėra abejonės, kad mūsų meno žmonių tarpe yra nemažai skaičių tokių, kurie juto reiką šios Lietuvos tragedijos detales išreikšti vieno ar kito meno formoje. Tačiau vargu galima sutikti kad tokie meniniai pasireiškimai būtų buvę gausūs. Nenorėčiau apkalinti mūsų menininkų, o daugiau linkčiau juos patelsinti neturėjimu kūrybai sąlygų bei nepakankama visuomenės parama. Iš atliktųjų darbų neįkainojamos vertės dokumentiniai leidiniai lieka J. Daumanto "Partizanų" abi laidos, taip pat N.E. Sūdūvio "Vienų vieni" išliekančiomis bus A. Landsbergio drama "Penki stulpai turgaus aikštėje", J. Griniaus -- "Žurklų kamera" ir dar vienas kitas literatūrinis veikalas. Žvilgsniai krypta į naująją J. Gaidelio operą "Gyvanašlė" (libretas St. Santvaro), kuri skirta taip pat partizanams. Ši kūrybinė darba galėsime įvertinti operą išgirdę.

Kaip skaitytojai jau bus įsitikinę, dr. P. Kisielis išvardinęs eilę veikalų, kuriems jis priskiria neįkainojamą dokumentinę vertę, tame sąrašė "primiršo" paminti B. Armonienės atsiminimų knygą "Palik ašaras Maskvoje", pasirodžiusią angli, lietuvių ir kt. kalbomis.

Neužtenka išleisti knygą, kad ir kaip entuziastingų ir naudingų fondų pagalba, ir ją padovanoti amerikiečiui ar kitam svetimtaučiu. Visos tos knygų leidimo pastangos tik tada turės savo prasmę, jei užsitikrinsime, kad gavę jas tą knygą ir perskaitys ir iš to padarys savo išvadą. Niekas negali reikalausti, kad moksliniai ir dokumentiniai veikalai apie Lietuvą būtų skaitomi plačiosios to ar kito krašto visuomenės. Todėl veikalai turi kitą prasmę. Be abejo, kad ne mažai laimėjimu reikią laikyti faktą, kai bet kurį gerai išleista knygą, aprašanti Lietuvos tragediją, jos politinę būklę, susilaukia kad ir ne plataus susidomėjimo, bet pasiekia tų žmonių mintis ir galvosena, kuriems tie klausimai vienu ar kitu atveju gali rūpėti, sukelti susidomėjimą. Tačiau visa nelaimė, kad tokių tragedijų, kaip Lietuvos, pasitaikė daugiau, o pla-

tesnio susidomėjimo ženklių ne daug matyti.

B. Armonienės "Palik ašaras Maskvoje" yra vienintelis tokių šios veiklos, kuris susilaukė ne eilinio susidomėjimo. Štai, faktai. Knygą išleido didelė amerikiečių knygų leidykla, nepareiklavusi nei mecenatų, nei aukų, nei ištuštinti bet kurį mūsų fondų. Gaila, bet dr. P. Kisieliaus išvardintų knygų santraukų neteko skaityti tokiuose žurnaluose kaip Life ir kt., kai tuo tarpu "Palik ašaras Maskvoje" per Life žurnalą pateko į milijonų skaitytojų rankas ir mintis.

Per Doubleday leidyklos knygų klubus "Palik ašaras Maskvoje" buvo parduota arti 70 tūkst. egz. Pridedant Lippincot leidyklą, išleidusią tos knygos keturias laidas angli kalba, išplatinata 90 tūkst. egz. Šalia to, tos knygos vertimai išleisti (be lietuviškosios laidos) keturiose kitose kalbose, be jokių mūsų fondų ar mecenatų pastangų. Tos knygos santraukos yra pasirodę visoje eilėje svetimomis kalbomis leidžiamų žurnalu.

Nėra abejonės, kad šios knygos atliktas propagandinis darbas yra didelis, tiek didelis, kad taip lengvai jį "primiršti" ir visai neminėti jau sunkiau suprantamas dalykas.

Atrodo, kad tuo tarpu kalbant apie vertingesnių knygų leidimą, svarbu ne tos ar kitos knygos pasisekimas skaitytojų tarpe, kiek svarbūs tos ar kitos knygos mecenatai ir leidėjai.

I Laisvę knygų leidimo fondas, tų knygų mecenatai verti pagarbos už vertingų knygų išleidimą. Tačiau viešai per spaudą kalbant apie knygų leidyklą ir apie knygas Lietuvos kletsimu, žodis "vienintelis" tektų atsargiau ir apdairiau vartoti.

TAUTINIS VĖŽYS BAŽNYČIOSE

Kaip lenkai per bažnyčias norėjo lietuvių sulenkinti, taip šlandien airiai JAV stengiasi lietuvių suamerikoninti.

Dirva vasario 22 d. (22 nr.) patalpino str.: "Lindnas lietuvių bažnyčių ir parapijų likimas". Pensilvanijoje panaikintos dvi liet. parapijos ir viena misija. McAdoo bažnyčia buvo tik misija, kurią aptarnavo kunigai iš šv. Petro ir Povilo liet. parap. Tamaqua, Pa. Tą misijos žemę ir bažnyčią vyskupas pardavė. Dabartinis savininkas iš bažnyčios padarė gyvenamą namus.

Šv. Antano liet. parap. Readinge priskirta prie airių parapijos. Toks pat likimas ištiko ir šv. Mykolo bažnyčią ir parap. Eastone, Pa.

Ypatingai gaila šv. Mykolo parapijos Eastone. Parapija įkurta 1916 m. Kitais metais rengėsi švęsti 50 m. jubiliejų. Dar yra Eastone šeimų, kurios šv. Mykolo parap. kūrė. Daug privargę, be kurdam, nemažai įdėjo pinigų, o šlandien jau nebeturė galimybes savo kalbą gauti dvasinį patarnavimą... yra verčiami vykti į artimiausią lietuvių parapiją -- už 50 mylių.

Draugas birželio 14 d. rašo, kad

Rochester, N.Y. uždaro lietuvių parapijinė mokykla. Tėvai nutarė priešintis, sudarytas specialus komitetas -- prof. dr. A. Klimas, Br. Krokys, P. Matukas, J. Sedlickas, Sodienė ir kt. Lietuviai patriotai lenkams pasipriešino, lietuvių ir bažnyčios buvo išgelbėtos iš lenkomanų. O kaip bus su airiais? Ar pajėgsime atsilaukti? Ar pabusime iš apsnūdimo ir pradėsime rimtai žiūrėti į lietuvių išlaikymą? Ar pagaliau sustosime lanke angli kalboje pamaldas ir susibursime lietuviškose, sudarydami lietuvišką tvirtovę?

Lietuviškas priežodis sako:

"Kaip pasiklosi, taip ir išmiegosi".

K. Bružas

Taip atrodo žmogus, kuris neskaito laikraščio!

PELNYKITE DIVIDENTUS KETVIRČIAIS VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

4½% DIVIDENTAI ISSIUNČIAMAI PASTU KETVIRČIAIS... INVESTMENT SĄSKAITOMS.

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: Area Code 312; 242-4395;

Suburban Phone: 656-6330.

GERIAUSIAI PAILSĖTI PER ATOSTOGAS GARSIAJE CAPE COD - OSTERVILLE KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO Jūros PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir k. dekoratyvinių medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Visa tai suteiks Jums tikrą poilsį ir sustiprins sveikatą, todėl visi maloniai kviečiami atvykti praleisti savo atostogas.

Atidaroma vasarajimui nuo birželio mėn. 15 d. iki rugsėjo 15 d.

Iš anksto kreiptis Ed. Jansonas, 15 Rosedale Street, Boston, Mass. 02124. Tel. 288-5999, o po birželio 15 d. tiesiai į vilą Audronė, Mrs. Marija Jansonas, Osterville Cape Cod, Mass. 02655.

AURELIJA BALASAITIENĖ

KELIONĖ Į NIEKUR

Novelė

(11)

Kad galėčiau jam išpasakoti savo kančią, gal jis mane suprastų savo plačios dvasios gilumą. Gal ir man pritaikytų savo humanistines filosofijos išmintį ir parodytų kelią, kuriame rasčiau savo kaltės išpirkimą ir užmarštį... Neryžtingai apsisuku ir einu rasotu takeliu klebonijos link.

* * *

Klebonas jau turėjo pilną lėkštę prisidėjęs geltonos kiaušienės. Valgomojo kambario ore jautėsi malonus kvapų mišinys. Pasijutau alkanas. Švieži kaimiška duona, storai supiaustytas rūkytas kumpis, pieno ir kavos ąsočiai ne tik didino apetitą, bet buvo malonūs akiai. Tuo pačiu metu įėjo Vytautas.

— Sveikas, Steponai. Kur judu dingote? Negalėjau jūsų susilaukti! Galiu pasiūlyti "klebonišką" prie pusryčių? Aš čia turiu tokių "vaistažolių" užsipykęs, — šelmiškai morkia akim į mudu šeimnininkas, kimšdamas grafiną su tamsiai geltonu skysčiu. — Čia ne konjakas, kurį tamsia taip begėdiškai išliejai, bet sveikas, nuotaiką palaikąs skystis.

— Ar aš jums nesakiau apie dėdės "gyduoles", pone Steponai? — juokiasi Vytautas.

— Ar tai tau, šelmi, iš savo seno dėdės klebono juoktis ir jį apkalbinėti? — nėra piktai kalba klebonas, pildydamas taureles. Pakeliu ir išlenkiu iki dugno. Maloni šiluma perbėga sąnariais ir smilkiniuose sujuda kraujas. Tylėdami valgome. Po to dar pakartojame "trijų devynerių". Pamažu keista apatiška ramybė maloniai apima mane. Mažėja pasaulis ir plačiai atviromis akimis stebiu artimiausią aplinką, tartum už jos niekas daugiau nebeegzistotu. Pradedu pastebėti, kad klebonas ne toks senas, kaip išorinei išvaizdai ir dvasinio gyvenimo išvagos veidas prigavo mano akis. Maloni šiluma trykšta iš jo ramaus veido, iš tamsių sienų popierių, iš Madonos paveikslų...

— Tai gal galime eiti? — kreipiasi klebonas, sukalbėjęs trumpą maldelę. Aš stoviu pagarbiai ir seku jo ranką, taip reikšmingai darančią kryžiaus ženklą. Žegnojuosi ir aš. Nuo didelės vinies nusiėmęs seną šiaudinę skrybėlę, iš kampo pasiėmęs lazda, padabintą liuto galva, atidaro svetingai duris. Pastebėjęs, kad žiūriu į jo lazda, juokiasi:

— Tamsta mano lazda nesistebėk. Ji duoda man savotiškai drąsinanti jausmą, o patogų ir gyvačiuką nuo kelio nustumti, žemę pabadyti. Be to, reikia pratintis — senatvė ne per toliausia.

Norėčiau mandagiai užginčyti, bet laiku susipranta; tuščios frazės čia skamba juokingai, ne vietoje. Keista man, kad imu smarkiai abejoti savo sugebėjimu vertinti daiktus ir žmones. Kažkur mano vertybių maste glūdi didžiulė klaidą, bet aš jos vis dar negaliu rasti...

Iš tolo atsimuša į mūsų ausis galandamų dalgų muzika. Pilnas oras seniai negirdėtų garsų savo nuostabia harmonija glosto mane. Nejaugi iš tikrųjų toks yra pievos žaumas, kur ne kur raudona aguona, kaip deganti žarija, ritmingai supasi tarp nokstančių varpų. Geriu spalvas ir vaizdus, o klebonas pasakoja mano gimtojo

miestelio istoriją:

— ...seniausias žemaitijos miestelis. Jau 1257 metais jį Mindaugas buvo užrašęs kryžiuočių ordinui. Atrodo, kad tai buvo taip senai, bet ką reiškia keli šimtmečiai amžių bėgyje?...

... "Ką reiškia mes"? — galvoju aš.

— ...štai ten už kalnelio išsikišęs Vaitauto piliakalnis, kuriame buvusi senovėje alkvieta. Neįsivaizduojate, kiek čia legendų žmonėse pasakojama! Gaila, kad senieji pasakoriai miršta, jaunesnieji nebenori perimti mūsų liaudies mitologijos lobių, o mažai kas rūpinasi, kad tokie dalykai būtų užrašomi. Gaila, kad aš pats nei laiko, nei talento rašymui neturiu. Tai būtų geras darbas tau, Vytaut. Žinau, kad esi pasinėšęs į kažkokių psichologinius romanus. Ką tu apie žmogaus dvasios slapčiausius užkamus išmanai, kad galėtumei apie juos rašyti? Tau nežinomos žmogaus būtybės šaknys nei tavo tautos charakterio istorija? Renki, renki medžiagą iš knygų. Rinktu-me iš gyvų žmonių, atidarytumei akis ir pamatytumei daug, ko dabar nematai. Eitumei su bernais į talką porą pradalgijų nuversti, kelias pūsles rankose susitrinti. Pa-justumei savo žemės pulsą ir artumą "Gyvybės šaltinio".

— Bet, dėde, tu pats žinai, kad aš renku medžiagą žmonėse, — pertraukia Vytautas klebono monologą.

— E, — numoja klebonas ranka, — ne su bloknote-liu rankoje reikia vaikščioti ir užrašinėti, kaip diktantą. Mūsų žmonės prie tokių prašmatnybių nepratę ir toks modernus priėjimas juos gąsdina. Greičiausiai, kad nieko gero iš jų tokiu būdu ir neišgausi. Eik į jų tarpą, draugauk, drauge melskis, dirbk, verk ir juokauk. Kai jie atvers tau savo širdis, tada tu pajėgsi juos skaityti, kaip knygą ir pajėgsi parašyti skaitytiną knygą.

— Aš ne Tolstojus, dėde, ir negaliu staiga apsigyventi kaime. Kas būtų su mano mokslu?

(Bus daugiau)

• Naujosios komunistų konspiracijos priemonės JAV vyriausybei pasiglemžti, tai tema, apie kurią kalbės buvęs JAV kariuomenės saugumo pareigūnas, gerai pažįstas komunistinės konspiracijos veiklą ir metodus, James L. Broz, Jr. Esq.

Paskaita organizuoja Amerikos Lietuvių Konservatorių Klubas š. m. birželio 25 d., 8 val. vak. Čiurlionio Ansamblio namuose.

• Dalia Bružaitė, Juozo ir Birutės Bružų duktė, baigė per tris metus Ohio University, Athens, Ohio, aukštąsias pažymias pasiekdama Bachelor of Arts degree — cum laude. Studijavo slavų bei vokiečių kalbas.

Siuo metu iš Ohio State University yra gavusi NDEA Fellowship — stipendiją trims metams doktorato laipsniui siekti.

Dalia šią vasarą išvažiuoja specialion vasaros mokyklon į Middlebury, Vermont — slavų kalbų pagilinimui.

Dalia Bružaitė priklauso Korp! Neo-Lithuania Clevelando skyriui.

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos šokėjų grupė išlydi savo mokytoją J. Kavaliūnaitę studijoms į Prancūziją. Atsisveikinimas buvo suruoštas V. ir O. Jokubaičių namuose. J. Kavaliūnaitė stovi penkta iš kairės. Dešinėje grupės mokytojas Leknickas.

• Kęstutis Gaižutis ir Algimantas Rukšėnas baigė Western Reserve University Adelbert College Bachelor of Arts laipsniu ir gavo diplomus.

LB I-OS ir II APYLINKIŲ BENDRAS POSĖDIS

Susitarę abiejų valdybų pirmininkai birželio 11 d. Čiurlionio namuose sukvietė bendrą posėdį. Išsikalbėta dėl glaudesnio bendradarbiavimo ir bendrų veikimo gairių. Darbingoje ir draugingoje nuotaikoje prieita sutarimo dėl veiklos pagyvinimo.

Abi apylinkės sutarė šiais metais rengti Tautos šventės minėjimą — Lietuvių Dieną — rugsėjo mėn. — bendrai. Tam tikslui sudaroma abiejų Apylinkių bendra rengimo komisija, į kurią įeina iš II-os apylinkės 4 asmenys, o iš I-os 3 asm.

Naujų metų sutikimą apylinkės rengs atskirai.

LB Tarybos atstovas P. Balčiūnas padarė labai nuoseklių ir įdomų pranešimą apie 4-tos Tarybos II sesijos nuveiktus darbus ir ateities planus. ALT Clevelando skyriui.

lando sk. pirm. inž. A. Pautienis pranešė apie birželio įvykių minėjimo laiką ir tvarką.

Apylinkių valdybos išpareigojo nuosirdžiai ir glaudžiai bendradarbiauti ir ieškoti geresnių veikimo būdų lietuvybės labui.

Posėdžiui pirmininkavo L-os ap. A. Jonaitis, sekretoriavo II-os ap. Dž. Kižys.

• Kaip kas mini tragedijas. Mums rengiantis minėti 25 metų sukaktį nuo Sovietų smurto Lietuvoje, kur bolševikai visu žiaurumu lietuvius kankino, žudė, trėmė iš tėvynės — su protestais, gedulais, armėnai gi Clevelande šiomis dienomis paminėjo 50 metų sukaktį, kai 1915 metais turkai pavergtus armėnus skerdė tūkstančiais, ištrėmė 2.500.000, iš kurių apie pusantro milijono tremtyje mirė nuo ligų ir bado — puošniu banketu Sheraton Cleveland viešbutyje...

• COUNTY AUDITOR RALPH J. PERK, populiarus respublikonų politikas, iškėlęs tautybių svorį ir galimą jų įtaką vietos politiniame gyvenime, šiomis dienomis turės apsispręsti, kandidatuoti ar ne į Clevelando burmistro postą. Savo kandidatūrai statyti jis jau gavo pilną pritarimą iš įtakingos jaunųjų respublikonų grupės — Ripon Club. Birželio 16 d. Slovėnų salėje susirinkę 14 tautybių atstovai taip pat išreiškė pilną pritarimą Perk kandidatūrai. Kaip žinia, iš respublikonų kandidatų dar yra pasiskelbęs McAllister, buvęs miesto švietimo tarybos pirm., kietai kovojęs prieš priverstiną mokyklų integraciją.

Ralph Perk ir jo aktyvių padėjėjų pradėtoji tautybių bendros veiklos iškėlimo akcija turi savyje be galo pozityvių ir prasmingų idėjų.

Jei jis kandidatuos, tautinių grupių laukia rimtas politinio subrendimo egzaminas. Atstovai susirinkime gali gražiai pakalbėti ir daug ką pažadėti. Bet tokiais atvejais, kaip artėjančių rinkimų metu, kalbomis reikalas nebus išspręstas.

Lietuvių grupės vardu reprezentatyvią nuomonę pareiškė adv. J. Smetona.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 27 D. Kariui paremti gegužinė Čiurlionio Ansamblio namuose, Rengia L.V.S. Ramovė.

LIEPOS 4 D. SLA 14 Kuopos vasaros pobūvis kuopos nariams ir svečiams Čiurlionio Ansamblio sodelyje.

LIEPOS 11 D., sekmadienį, Lietuvių Budžių plaukiojimo diena prie Neff Rd, prieplaukos.

RUGSĖJO 12 D. Katalikų Moterų S-gos 35 metų sukakties proga banketas Naujosios Parapijos salėje.

RUGSĖJO 25 D. Dirvos ruošiamas banketas — balius šv. Jurgio parapijos salėje.

SPALIO 2 D. Neringos ir Pilėnų tautų tėvų komitetų rengiamas balius šv. Jurgio parapijos salėje.

SPALIO 16 D. Čiurlionio Ansamblio balius.

SPALIO 17 D. Pietūs, Rengia Vysk. M. Valančiaus mokyklos tėvų k-tas.

SPALIO 23 D. Šv. Kazimiero liet. mokyklos parengimas.

SPALIO 24 Kristaus Karaliaus minėjimas Naujosios Parapijos salėje.

SPALIO 30 D. Lithuanian Village Bendrovės tradicinis metinis balius Lietuvių salėje.

SPALIO 31 D. tradicinė vakarienė Naujosios Parapijos salėje.

LAPKRIČIO 6 D. Vakaras jaunimui, Rengia Vysk. M. Valančiaus mokykla.

LAPKRIČIO 27 D. Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje, Rengia L.V.S. Ramovė.

GRUODŽIO 26 D. Kalėdų Egutė, Ruošia Vysk. M. Valančiaus mokykla.

GRUODŽIO 31 D. Tradicinis Lietuvių Bendruomenės Naujųjų Metų sutikimas, šv. Jurgio parapijos salėje.

• Wendell A. Falsgraf, įžymus Clevelando advokatas, šiomis dienomis perima Nationalities Services Center direktorių tarybos vadovavimą. Tą postą jis perima iš teisėjo Angelo J. Gagliardo, 3 metus sėkmingai vadovavusio tai tautybių organizacijai.

Kiti nariai sudarą direktorių tarybą, yra: Rene Cremona, John G. Papanreas, Fr. A. Sturgis, Victor G. Ptak, Kenyon C. Bolton ir Victor S. Leanza.

OPPORTUNITY

For a future with a well known Midwest Manufacturing Firm. We are now offering exclusive distributorships for a patented product. No competition. Factory trained personnel will assist you in setting up a tried and proven advertising and merchandising program. 100% mark up. Investment guaranteed. Minimum investment \$1,000. Maximum \$14,000. All replies confidential. For information write Director of Marketing, P. O. Box 14049, St. Louis, Missouri 63178.

UNITED MARKETING COMPANY

6286 Bartmer Avenue
St. Louis, Mo. 63130
(70-83)

SPORTO DIENOS

LIETUVIAI EUROPOS KREPŠINIO IR BOKSO PIRMENYBĖSE

Nedalyvaudant Europos krepšinio tvirtovei — Lietuvos rinkitinei, senojo žemyno pirmenybės buvo iš anksto nuspręstos aiškiam Sov. Sąjungos laimėjimui, kuri savo komandą papildė ne tik rusais, bet lietuvium, Paulausku, latviu, estu ir gruzinu. Ypatingai keturioliktoje Europos pirmenybėse už laimėtoją pasižymėjo dvidešimtmetis Modestas Paulauskas, kuris žaizdamas pagrindiniam penketuke, pav. prieš Italiją, pelnė 10 taškų, Izraelį — 22 t., prieš Čekoslovakiją — 13 t. ir t.t. ir kartu buvo mėgiamausiu žiūrovų žaidėju.

Tad Maskvos ir Tbilisio varžybų pirmas Europos trejetukas atrodė taip: 1) Sov. Sąjunga, 2) Jugoslavija, 3) Lenkija. Įdomesnės šių pirmenybių pasekmės: Ispanija — Vak. Vokietija 87:58, Lenkija — Prancūzija 72:53, R. Vokietija — Suomija 59:63, Jugoslavija — Graikija 76:68, Ispanija — Jugoslavija — Graikija 76:68, Ispanija — Jugoslavija 65:113, Italija — Vengrija 66:64.

Prie progos tenka prisiminti ir paskutines Europos krepšinio pirmenybes Kaune 1939 m. juo labiau, kad gegužės mėn. 21 d. suėjo lygiai 26 metai nuo jų iškilmingo atidarymo, naujos halės pašventinimo ir tarp miestinio moterų Varšuva — Kaunas susitikimo (laimėjo Lietuvaitės 29:28).

Naujoji krepšinio halė (talpinanti beveik 12 tūkst. žiūrovų) buvo pašventinta kan. Kapočiaus, Jėngus į aikštę — estams, suomiams, prancūzams, vengrams, italams, latviams, lenkams ir lietuviams, II-sios Europos krepšinio pirmenybės buvo atidarytos prezid. A. Smetonos. Tačiau tik

gegužės 22 d. buvo pradėtos pačios pirmenybės ir lietuviams, burtų keliu, teko susitikti su latvių rinktine. Be abejo, kas šias rungtynes matė, turi pripažinti, kad jos buvo dramatiškiausios, nes 30 sek. prieš rungtynių pabaigą latviai dar vedė vienu tašku. Tik Lubino pilnas metimas atnešė Lietuvai pergalę 37:36. Ambicingi latviai nutarė nutraukti su lietuviais bet kokius sportinius ryšius, įrodinėdami, kad Lietuvos rinktinėje neturėjo teisės žaisti Amerikos lietuviai... Po susitikimo su latviais, mūsiškiams paliko tik lengvas "pasiųskiojimas", kadangi Estija buvo nugalėta 33:14, Lenkija su triuškinda 46:18, panašiai ir Prancūzija — 47:17, vėl su Vengrija 78:15, rekordine pasekme — Suomija 112:9 ir paskutinę dieną Italija 48:15. Tad 1939 m. Europos pirmenybėse komandos išsirikiavo šia tvarka: 1) Lietuva, 2) Latvija, 3) Lenkija, 4) Prancūzija, 5) Estija, 6) Italija, 7) Vengrija, 8) Suomija.

Europos bokso pirmenybės, vykusias rytiniame Berlyne, vėl iškovoję Sov. Sąjungos profesionalai, laimėdami iš dešimties aukso medalių — net aštuonis. Vienas teko ir lietuvii Ričardui Tamuliui ir Vilniaus lenkui Danui Pozniakui (bijau, kad ELTA nepavadinų jį lietuvį — K.B.). Kaip Jonas Šileikis iš Augsburg savo laiške šiuo lietuvių autoriui rašo, jis stebėjo tas pirmenybes televizijos aparate ir matė Tamulio kovą su italų. Pažodžiai jis rašo: "Tamulis laimėjo nežymia persvara taškais, tačiau galima, kad oficialiai pranešėjo, kad Tamulis yra latvis".

TRUMPAI IŠ LIETUVOS

• Po Jūsų mirties kiek pajamų jūsų šeima turės? Dėl informacijų skambinkit: V. Giedraičiui 944-6835 ar Z. Obeleniui 531-2211.

MŪRINIS NAMAS.

3 miegamieji, užbaigtas pramogų kambarys, namas ištisai vėsinamas. Brathel rajone. Parduoda savininkas.

Teirautis tel. GL 1-7062 arba MU 1-6090. (68-73)

IEŠKOMA MOTERIS

2 vaikams saugoti. Duojamas 3 kamb. butas su vonia. Kitos sąlygos pagal susitarimą.

Teirautis tel. KE 1-1892. (69-71)

DEMESIO SIUNČIAN-TIEMS SIUNTINIUS Į LIETUVĄ!

Pranešame, kad GLOBE PARCEL SERVICE, Inc., CLEVELANDO SKYRIUS, dėl atostogų bus uždarytas nuo liepos mėn. 5 d. iki liepos 19 d.

Ta pačia proga pranešame, kad nuo birželio mėn. 22 d. kai kuriems drabužiams bei daiktams bus padidinti muitai — ypač S K A RELEMS, MEGZTUKAMS, SIJONAMS ir SUNKUTĖMS. Kitiems dalykams palieka tas pat arba labai nežymiai pakelta ar sumažinta. Tad kurie turite jau paruošę minėtus daiktus siuntimui — pasistenkite pasiūsti prieš birželio 22 dieną.

Globe Parcel Service, Inc. Clevelando Skyrius.

K. Baronas

NEPAMIRŠKIT ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

PALIK AŠARAS MASKVOJE

B. ARMONIENĖS atsiminimai iš tragiškų pergyvenimų Sibire jau išėjo lietuviškąja laida.

KAINA 3 DOL. Gaunama Dirvoje ir pas knygų platintojus.

Naturally SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

E. Jurkevičienė sveikina sukaktuvininką P. Bastį. Toliau stovi Plioplys ir Česekas.

PRANAS BASTYS SUKAKTUVININKAS

Birželio mėn. 5 d. Pranas Bastys, Dirvos redakcinės kolegijos narys, bendraminčių bičiulių tarpe paminėjo prasmingo 60 metų sukaktį.

Sukaktuvininkas Pranas yra žinomas kultūrininkas, visuomenininkas. Pranas gan anksti įsijungė į kultūrinį-visuomeninį darbą, ypač į jaunimo mokymą — auklėjimą. Bendradarbiavo vaikų laikraščeliuose, pats rašė vaikams knygučių ir, įsijungęs į jaunimo organizacijas, savo nuoširdumu, kuklumu įžiebėdavo jaunimui meilės savam kraštui.

Dabar gyvendamas Toronte, nesišalina darbo, bet aktyviai dalyvauja bendruomeninėse, tautinėse, ekonominėse organizacijose, nesiskundžia laiko stoka, bet kantriai, kukliai neša jam uždedamas pareigas. Ir turbūt nebeprasmės švenčiant 60 metų, bendraminčiai bičiuliai įteikė simbolinę dovaną "Laisvės Statulą".

Mielam Pranui norėtusi palinkėti ir toliau nepailestamai dirbti Tautinėje, Kultūrinėje dirvoje. M. A.

PADEJO VAINIKĄ

Birželio 6 d. Marijos aukštesniosios mokyklos Chicagoje "Rūtos" ratelio abiturientės buvo susirinkusios su šv. Kazimiero seselėmis ir tėveliais Jaunimo Centro koplyčioje paaugoti Mišias už mirusius dėl Lietuvos Nepriklausomybės. Mišias atnašavo vyskupas V. Brizgys.

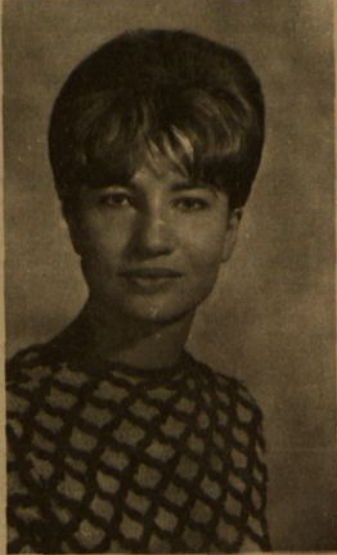
Po Mišių abiturientės nuėjo prie paminklo, kur ats. majoras Petras Šestakauskas pravedė iškilmes.

Seselė Salesia, Marijos Aukšt. mokyklos direktorė ir seselė Kristina, "Rūtos"

ratelio globėja, uždegė aukurą.

Ratelio vardu Rita Baraitė padėjo tėveliams ir seselėms už gražų lietuvišką auklėjimą.

Po himnų LB centro valdybos pirmininkas Jasaitis pasveikino abiturientes. Sekė vainiko padėjimas, kuris buvo palydėtas giesme "Marija, Marija". (rb)

• Danguolė Markutė šį pavasarį baigė Illinois Universitetą, įsigydama B. S. farmacijoje.

Danguolė yra gimusi 1942 m. Lietuvoje. Pradžios mokslus pradėjo Vokietijoje, vėliau tęsė atvykusi Amerikon. Vidurinius mokslus baigė Proviso High School, kur priklausė National Honor Society. Po to, įstojo į Illinois Universiteto Farmacijos Kolegiją, kur baigė pirmąją papildintą penkių metų laidą.

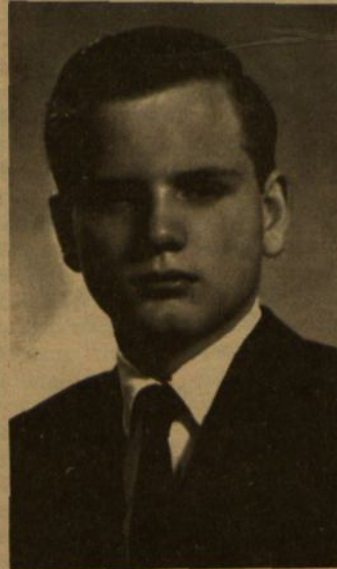
Danguolė nuo pat vaikystės priklausė Lietuvių Skautų Sąjungai, kur praėjo visus patyrimo laipsnius. Šiuo metu ji yra Akademikų Skautų Draugovės Centro Valdybos vicepirmi-

ninkė ir Akademinių Skautų Sąjungos Chicago skyriaus valdybos narė.

Be to, Danguolė priklauso Liet. Studentų Sąjungai ir amerikiečių farmacistų draugijai "Lambda-Kappa-Sigma".

MIRĖ STATKUVIENĖ

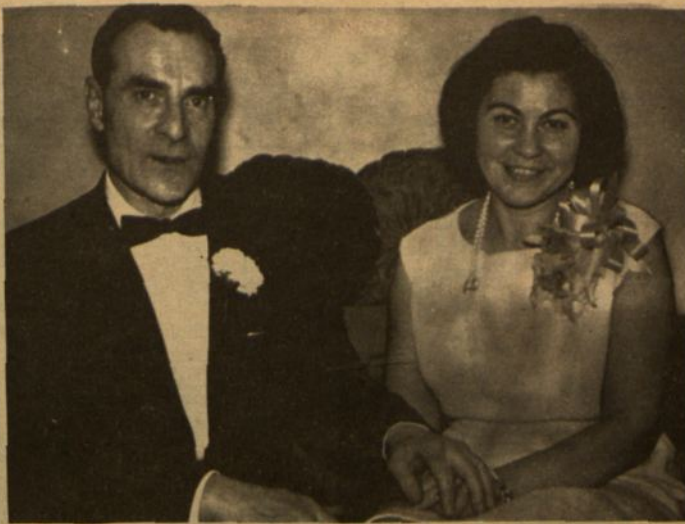
Gauta žinių iš Lietuvos, kad Statkuvienė, žmona buv. Lietuvos Banko direktoriaus Klaipėdoje, mirė š. m. vasario mėn. ir palaidota Vilniuje. Vėlionies vyras — Vytautas Statkus — gyvena Lietuvoje. Smulkesnių žinių reikalui, draugai ir pažįstami prašomi atsiliepti sekančiu adresu: Julius Jakulis, 241 L St., So. Boston, Mass. 02127.

ŠARŪNAS JURGIS VALIUKĖNAS šiais mokslo metais baigė Thomas Kelly HS Chicagoje. Baigė pirmąjį mokinių grupėje pirmąjį dešimtuką iš šešių šimtų bendraklasių. Gavęs eilės fondų stipendijų tolimoms studijoms pasilijimus, Šarūnas pasirinko The University of Chicago ir tuo pačiu gavo šio universiteto stipendiją keturiems metams po \$1,500 metams.

Šarūnas be gero mokymosi aktyviai reiškėsi bendrame mokyklos gyvenime. Jaupirmaisiais metais jis buvo pakviestas vienu iš redaktorių Shield Branch of T. Kelly laikraščio Satellite. Vėliau jis įsijungė į pagrindinio tos mokyklos laikraščio The Clarion reporterius, o 1964-65 m. buvo to laikraščio vyr. redaktoriumi. Pažymėtina, kad ne vienu atveju Šarūnas pasirinko savo mokyklos darbams lietuviškas temas. Jis buvo paruošęs ir labai gerai vertintas už geografijos klasėje rašinį "Lithuania", kuriame davė geografines, istorines ir kultūrines savo tėvų šalies apibraižas. Istorijos klasėje jis paruošė rašinį, įrodinėdamas kad vienas didžiųjų JAV laisvės kovų vyrų Tadas Kosciuszka buvo lietuvių, o ne lenkų kilmės.

Paraleliai Šarūnas gerai mokėsi ir lietuviškoje mokykloje. Aukštesniąją Lituanistikos Mokyklą Chicagoje baigė 1962-63 m. m. Lankdamas šią mokyklą eilę metų buvo mokyklos laikraščio Tėvynės atgarsiai bendradarbis ir vienas metais redaktorius. Taip pat buvo aktyviu nariu Dailiojo žodžio mėgėjų ratelyje. Aštuntoje klasėje būdamas, jis buvo

Sukaktuvininkai Bronius ir Bronė Oniūnai

PAMINĖJO VEDYBINĖ SIDABRINĖ SUKAKTĮ

Bronius ir Bronė Oniūnai savo vedybinio gyvenimo sidabrinėje sukaktyje, kurią jie prieš kiek laiko jaučiai paminėjo artimųjų tarpe.

B. Oniūnai yra kilę nuo Joniškėlio, Šiaulių apskr. Karo metu pateko į Vokietiją ir iš čia 1949 m. pasiekė Ameriką.

Savo darbštumu sugebėjo gražiai įsikurti ir įsigyti naujus namus Maspeth, N. Y. Abudu yra aktyvus visuomeninėje veikloje. Pri-

klauso keliom organizacijoms, tarp jų A. L. Tautinės Sąjungos 11 skyriui, kur B. Oniūnas yra valdybos narys. B. Oniūnienė, pasižymi organizaciniais gabumais. Ji taip pat yra išplatinusi New Yorko lietuvių tarpe nemažą skaičių Antano Smetonos monografijos. Aukomis paremia lietuviškuosius reikalus.

Gražios sukakties proga juos nuoširdžiai sveikina artimieji ir linki geriausios kloties visuose darbuose ir tolimesniame gyvenime. (s)

DETROIT

IŠ DETROITO ŠAULIŲ VEIKLOS

Vis dar tebesidalinama įspūdingais iš Mažosios Lietuvos šilniaus, šaulio-majoro Jono Šimkaus pagerbimo ir jo garbei sukurto lietuvių meno parodėlės.

Jaudinanti tikrovė, pagerbiant žuvusius už Lietuvos laisvę, Turtinga L. Prapuolenio paskaita, Šiurpus J. Pusdešio montažas: Paskutinis žygis, įjungimas šv. Antano parapijos choro, vadovaujamo muz. A. Mateikos, natūralios dekoracijos. Montažas buvo atliktas gerai, gyvenimiškai ir būtų gera, kad artimesnės lietuvių kolonijos, pagerbdamos mūsų laisvės kovotojus, pasikviestų šio montažo išpildytojus.

Detrito šauliai šiais metais yra nusistatę Lietuvių Fondui įnešti 1,000 dolerių. Dalis jau įnešta. Detrito Lietuvių Fondo įgaliojimu yra visuomenininkas LB Tarybos narys, šaulys V.

BOSTON

AUKOS STUDENTŲ ŽYGIUI PAREMTI

Bostono Lietuvių Studentų žygiui -- 1965 m. gegužės mėn. 15 d. į Washington, D.C. paremti aukojo šie Bostono lietuviai:

Po \$100 -- Prelatas P.A. Virmauskis, J. Kapočius,

Po \$50 -- So. Bostono Lietuvių Piliiečių Draugija.

Po \$25 -- J. Adomonis, kun. Baltrashunas, J. Rasys, V. Stelmoka, A. Trelnys, J.P. Tuinyla.

Po \$20 -- O.A. Andriulioniai, A.J. Januškevičiai, S. Starinskas-Dorchester, Mass.

Po \$15 -- A. dr. G. Stepulioniai,

Po \$10 -- P. Ausiejus, Br. Bercius, J. Bakšys, M. Bratenienė, V. Bruzgas, J.W. Casper, jr., A. Girnius, St. Grižė-Jurgelevičius, S. Griganavičius, A. Januška, dr. S. Jasaitis, dr. P. Kaladė, dr. J. Kuodis, ALT S-gos Bostono Skyrius, J. Liutkonis, Pr. Mučinskas, N.N., Vl. Noreika, Sandaros 7 kuopa, L. Švelnis.

Po \$6 -- Eleonora Griauzdė, V.V. Kulbokai.

Po \$5 -- Z. Barauskas, Bogužienė, R. Budreika, Edm. Cibas, A. Černiauskas, J. Dabrilas, St. Drevinskas, A. Druzdis, K. Duda, Br. Galinis, J. Grigaliūnas, V. Izbickas, J. Jurėnas, J. Kačinskas, dr. A. Kristukėnas Br. Kruopis, A. Lizdenis, J. Lubinas, A. Matjoška, A. Mažiulis, Vl. Mickūnas, A. Namaksy, K. Nortas, Al. Neviera, P. Peldžius, J. Starinskas, M. Šimavičius, X.Y., Kun. M. Vembrė, V. Vilutis, Žičkienė.

Viso aukų gauta \$866.00. Išleista \$620.00. Liko \$246.00.

Gautų aukų likutis randasi Bostono studentų fonde. Tie pinigai bus naudojami politiniam -- Liebus naudojami politiniams -- Lietuvos laisvinimo reikalam. Aukojusiems nuoširdžiai dėkojame:

J. Kapočius, A. Matjoška Bostono studentų ir ALB Bostono Skyriaus vardu.

Pauža, kuris rūpinasi, kad šauliams pasisektų tą sumanymą įgyvendinti.

Lietuvių Fondo įnašams pakelti šauliai 1965 m. birželio m. 27 d. Beechnut darže, prie Middle Belt kelio ruošia šaunią gegužinę.

Detrito lietuvių visuomenė kviečiama atsilankyti ir paremti Lietuvių Fondą.

LEONĖ JUODYTĖ-MATHEWS išpildant meninę programą Lietuvių Dienoje pasaulinėje mugėje New Yorko valstijos paviljone birželio 13 d.

V. Mažello nuotrauka

mokyklos metraščio "Jaunystės Žiedai" red. komisijos pirmininku. O mokyklą baigęs iš savo sutaupty, uždirbtų išnešiojant laikraščius, Šarūnas skyrė piniginę premiją žemesniųjų klasių mokiniams, mokyklos metraščio bendradarbiams premijuoti. Šiuo metu jis studijuoja Pedagoginio Lituanistikos Institute ir dalyvauja šio instituto darbuose. Institutui minint Kristijono Donelaičio metus, Šarūnas skaitė referatą "Kristijono Donelaičio asmenybės bruožai".

Atliekamu nuo mokslo laiku Šarūnas pasirodo savo straipsniais Dirvoje, švyturį (šaprografuotas Chicago Lietuvos Jaunimo laikraštis) ir kt.

Paklaustas ką pasiryžęs studijuoti, Šarūnas atsakė, kad jį domina žurnalistika, o taip pat istorijos mokslai, kaip lygiai ir kalbų mokytojo profesijos... "Aš norėčiau studijuoti ir dirbti profesijoje, kuri būtų mano asmenybės dalis ir mano troškimas žengti į tolį", žyposdamasis atsakė Šarūnas.

Be mokyklos Šarūnas, lankydamas pradž. mokyklą, priklausė lietuviams jūry skautams, o šiuo metu yra KorpiNeo-Lithuania junioras. 1964 m. neolituojančios vasaros stovykloje buvo stovyklinio laikraščio Naktibalda vienu redaktorių.

* JUOZAS IR LEOKADIJA ŽVYNIAI įsikūrė naujoje rezidencijoje. Adresas: 7248 So. Mozart Ave., Chicago, Ill. 60629, tel. PR 6-1349.

Rūtos ratelio abiturientės su seselėmis kazimierietėmis prie paminklo žuvusiems dėl Lietuvos laisvės. Pirmoji eilėje stovi seselės: Emerciana, Bernarda, Nicola, Kristina, Salesia, Helen, Perpetus ir Redempta. Antroji eilėje trečia iš kairės stovi Rūtos būrelis vicepirm. Birutė Balčiauskaitė, pirm. Rita Baraitė, sekr. Kristina Grabauskaitė, soc. reikalų vedėja Rūta Gustaitytė ir išd. Raminta Raslavičiūtė. V. Noreikos nuotrauka

ATOSTOGAUKIT

SLA MANOR

VASARNAMY

155 States Ave., Atlantic City, N. J.
Tel. 609-345-5889

ATDARAS VISĄ VASARĄ

VISI KAMBARIAI TURI VONIAS
Gailma naudotis bendra virtuve
UŽSISAKYKITE KAMBARIUS IS
ANKSTO PER SLA CENTRĄ:

**LITHUANIAN ALLIANCE
OF AMERICA**
307 W. 30th St., New York, N. Y.
10001
Tel.-Code 212, L.A. 4-6089